

گفت‌وگو با مدیرعامل مینا:

مانع اصلی توسعه انرژی اقتصادی پارانهای است

گفت‌وگو

جدیث حدادی

گروه اقتصادی

«محمد اولیا» مدیرعامل گروه مینا جزو قدیمی‌های این شرکت است. او دانش‌آموخته رشته بیومکانیک از دانشگاه صنعتی شریف است که دوره دکتری خود را در رشته سیستم‌های تولید در دانشگاه بیرمنگام انگلستان سپری کرده و از سال ۱۳۷۸ در یکی از شرکت‌های زیرمجموعه مینا، موسوم به توگا مشغول به فعالیت بوده است. اوایل از سال ۱۴۰۲ نیز به عنوان مدیرعامل مینا انتخاب شد و در این سمت جدید کار خود را آغاز کرد.

هلدینگ مینا (مدیریت پروژه‌های نیروگاهی ایران) در دهه ۷۰ خورشیدی، با هدف مدیریت پروژه‌های نیروگاهی در آن سال‌ها پایه‌گذاری شد و در

این روزها بزرگترین مشکلی که طرف تقاضای برق با آن مواجه است؛ خاموشی‌ها و روند گسترده آن است. این سؤال را نیز از منظر فعال حوزه نیروگاهی مطرح می‌کنیم که به نظر شما ناترازی برق چه زمانی برطرف می‌شود؟

گروه مینا به عنوان یک بنگاه اقتصادی و یک پیمانکار بزرگ و اصلی در این صنعت فعالیت دارد. با این وجود این شرکت به تنهایی نمی‌تواند چنین مشکلی را برطرف کند بلکه باید ابتدا ریشه این مشکل که موضوع اقتصاد برق است برطرف شود. زیرا با چنین اقدامی پول و سرمایه موردنیاز این صنعت به این حوزه تزریق شده و صنعت رونق می‌گیرد.

در واقع برای رفع ناترازی نیازمند تولید بیشتر برق هستیم که وجود منابع مالی از مهم‌ترین نیازهای این صنعت محسوب می‌شود. صنعت برق نیازمند سرمایه‌گذاری ۳۵ هزار مگاواتی است تا نیروگاه‌های حرارتی و تجدیدپذیر به صورت ترکیبی احداث شوند و برنامه‌ریزی‌ها به صورتی باشد که حداقل میزان سوخت را نیاز داشته باشند. برای جبران این کمبود باید حدود ۳۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری شود.

اگر سرمایه مورد نیاز این حوزه تأمین شود، در یک بازه ۶ تا ۷ ساله می‌توان این نیروگاه‌ها را راه‌اندازی و وارد مدار کرده و به تدریج مشکل ناترازی برق برطرف شود. اما نباید فراموش کرد که باید مشکلات موجود در راه سرمایه‌گذاری برطرف شود تا سرمایه‌ها تضمین برگشت داشته باشند. در چنین شرایطی هم سرمایه دولتی (بودجه عمرانی) و هم سرمایه‌های بخش خصوصی (داخلی و خارجی) وارد این چرخه می‌شوند و زیر ساخت‌های انرژی کشور را توسعه می‌دهند.

شرکت مینا در تأمین برق پایدار کشور در سه دهه اخیر چقدر نقش داشته و چه برنامه‌هایی برای بهبود توان نیروگاهی در نظر دارید؟

گروه مینا در توسعه یا نگهداری توان نیروگاهی در سه حوزه نقش مهمی را ایفا کرده که این سه حوزه شامل احداث نیروگاه‌های جدید (حرارتی و تجدید پذیر)، تعمیرات و افزایش ظرفیت و ارتقای نیروگاه‌های موجود می‌شود. در این سه حوزه، گروه مینا با کسب و کارهای مختلف خود تأثیر قابل توجهی دارد.

در توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر چه اقداماتی انجام داده‌ید و دولت چگونه از این حوزه حمایت می‌کند؟ در حال حاضر میزان زیادی نیروگاه تجدیدپذیر توسط گروه مینا در دست احداث است که دولت نیاز از این حوزه پشتیبانی زیادی می‌کند. از دیگر اقداماتی که صورت می‌گیرد مربوط طه به احداث بخش بخار نیروگاه‌های سیکل ترکیبی است که نیازمند سوخت نیست و تأثیر زیادی بر تأمین برق پایدار و افزایش راندمان دارد.

چرا سرمایه‌گذاری در بازارهای موازی سرمایه‌گذاری می‌کنند؟

اگر نگاهی به قیمت برق در سایر کشورها بیندازیم درمی‌یابیم که قیمت برق در کشور ما بسیار پایین است که علت آن نیز یارانه‌ای بودن انرژی در کشور است. هزینه‌ای که برای تولید برق انجام می‌دهیم بسیار بالاتر از قیمت تمام شده‌ای است که در حال حاضر برای مشترکان خانگی و صنایع در نظر گرفته شده است. در واقع به علت همین واقعی نبودن قیمت برق است که سرمایه‌گذاران تمایلی به حضور در این عرصه ندارند و سرمایه‌های خود را به جای ورود به صنعت برق، به بازارهای موازی تزریق می‌کنند.

اولویت‌های راهبردی شرکت مینا برای پنج سال آینده چیست؟ این شرکت برای تطبیق با نیازهای کشور چه تغییراتی در سازمان خود اعمال کرده است؟

چنانکه عرض شد، در زمینه احداث نیروگاه‌ها و تأسیسات انرژی جدید میزان ورود سرمایه مثل گذشته نیست، اما با توجه به این شرایط باید بر اساس نیازی که کشور دارد تغییراتی را در سازمان اعمال می‌کردیم.

ما کسب و کارهای خود را به گونه‌ای بازچینی کرده‌ایم که بتوانیم علاوه بر حوزه توسعه صنعت نیروگاهی که از گذشته داشته‌ایم، در سایر حوزه‌های دیگر نیز فعالیت کنیم.

یکی از این حوزه‌های فعالیتی جدید، بهره‌وری انرژی است که میزان سرمایه مورد نیاز برای آن کمتر از تولید جدید انرژی است.

در واقع در این حوزه بهترین اقدام این است که از ائتلاف انرژی که از نیروگاه آغاز می‌شود و تا مصرف ادامه دارد، جلوگیری کنیم.

موضوع دیگری که کشور در حال حاضر به آن نیاز دارد موضوع آب است که گروه مینا در آن فعالیت خود را توسعه داده است.

یکی از بخش‌های مهمی که باید بخش خصوصی و دولتی وارد آن شده و پروژه‌هایی را تعریف کند موضوع تصفیه پساب است. با توجه به کمبود آب که در حال حاضر در کشور با آن مواجه هستیم این کار می‌تواند درصد بازچرخانی آب را در اکوسیستم آب کشور بالاتر برده و افزایش دهد. مشترکان خانگی و صنایع در نظر در اصفهان، گروه مینا یک پروژه بازچرخانی آب بزرگ در دست اجرا دارد که امسال به نتیجه خواهد رسید. در این پروژه پساب شهری را تبدیل به آب مورد استفاده در صنعت می‌کنیم. این کار، در واقع

خانگی و صنعت را می‌توانیم تأمین کنیم. این دو موضوع باید نقاط تمرکز دولت و بخش خصوصی در صنعت آب را تشکیل دهد.

چرا نمی‌شود از حوزه نیروگاه‌های تجدیدپذیر به عنوان یک تأمین برق پایدار استفاده کرد؟

توسعه انرژی‌های تجدید پذیر بسیار مهم و لازم است اما به علت اینکه آنها به عوامل طبیعی مثل وجود باد و خورشید وابسته‌اند و این دو عامل در فصول مختلف و حتی در طول یک روز هم متفاوت هستند، بنابراین یک ناپایداری در تولید برق ایجاد می‌شود در حالی که یک نیروگاه حرارتی برق پایدار تولید می‌کند.

با استفاده ترکیبی از نیروگاه‌های حرارتی و تا ۲۵ درصد تجدیدپذیر می‌توان برق پایداری را برای کشور فراهم کرد.

در حال حاضر تنها ۲ درصد از انرژی‌های تجدیدپذیر استفاده می‌کنیم که برای رسیدن به ۲۰ تا ۲۵ درصد هدف‌گذاری شده لازم است ۶ تا ۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری صورت گیرد. اگر مشکل عمده‌ای در تجارت بین‌المللی و تأمین سرمایه وجود نداشته باشد چنین اقدامی تا ۵ سال آینده به ثمر خواهد رسید.

وضعیت تولید تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران، بویژه انرژی خورشیدی و بادی، چگونه است؟ در تولید داخلی تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر، گروه مینا در برخی بخش‌ها مانند اینورترهای خورشیدی و تجهیزات جانبی آن فعالیت دارد، اما تولید پنل‌های خورشیدی در ایران همانند سایر کشورها نسبتاً محدود است. دلیلش این است که تولید پنل‌های خورشیدی در مقیاس جهانی توسط چین انجام می‌شود. چین به حدی در این حوزه پیشرفت داشته که تقریباً ۱۰ تولید کننده برتر پنل‌های خورشیدی در دنیا چنین‌ها هستند و مقیاس تولیدشان آنقدر بالاست که رقابت با آنها برای دیگر کشورها غیر ممکن شده است، به طوری که اغلب کشورها ترجیح می‌دهند پنل‌ها را از چین وارد کنند تا اینکه خودشان تولید کنند.

در حوزه نیروگاه‌های بادی، بیش از ۱۵ سال است که توربین‌های بادی با تمام تجهیزات در کشور تولید می‌شود، اما به دلیل هزینه بالاتر و زمان طولانی‌تر برای بازگشت سرمایه، استقبال از آن کمتر است.

گروه مینا در حوزه نفت و گاز چه فعالیت‌هایی داشته است؟

گروه مینا در دو سال اخیر قراردادهای مهمی در حوزه نفت و گاز منعقد کرده است. یکی از مهم‌ترین آنها، پروژه فشارافزایی پارس جنوبی است که برای افزایش فشار مخازن گازی کشور حیاتی است. این پروژه با چهار پیمانکار اصلی در حال پیشرفت است و گروه مینا یکی از آنهاست. کارهای مهندسی آن از اسفند گذشته شروع شده و در صورت تأمین مالی توسط وزارت نفت، عملیات اجرایی آن در ماه‌های آینده آغاز خواهد شد.

پروژه دیگر میدان شورپیجه است که یک پروژه ذخیره‌سازی گاز است (مشابه ذخیره‌سازی برق). در این پروژه، گاز در فصل گرم ذخیره و در فصل سرد به شبکه تزریق می‌شود. پیشرفت این پروژه به ۶۰ درصد رسیده، اما به دلیل مشکلات مالی و مطالبات معوق از وزارت نفت و نیرو (که بیش از ۲۲ هزار میلیارد تومان است)، تکمیل آن با تأخیر مواجه شده است.

گروه مینا در حوزه حمل‌ونقل چه اقداماتی انجام داده است؟

گروه مینا در دو بخش اصلی حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای فعال است که در حوزه ریلی در حال اجرای پروژه‌های زیرساختی و تولید تجهیزات ریلی است. در حوزه جاده‌ای نیز تمرکز اصلی شرکت روی برقی‌سازی خودروها و توسعه شبکه شارژرهای خودروهای برقی است. در واقع گروه مینا خودروساز نیست، اما با توسعه پیش‌ران‌های برقی همکاری می‌کند و در ساخت ایستگاه‌های شارژ و مدیریت شبکه‌ای آنها نقش مهمی را به عهده دارد.

اقتصادی

چالش‌های اصلی گروه مینا در سرمایه‌گذاری و اجرای پروژه‌ها چیست؟

مشکل اصلی ما در حال حاضر مطالبات معوق از دولت است که بیش از ۲۲۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. این مطالبات از وزارت نیرو، نفت و راه به جا مانده و باعث شده این گروه نتواند سرمایه‌گذاری‌های خود را طبق برنامه پیش ببرد.

دولت به دلیل کمبود بودجه و مشکلات مالی، قادر به پرداخت کامل این مطالبات نیست و تنها بخشی از آن را برای پروژه‌های فوری (مثل تأمین برق در تابستان) پرداخت می‌کند. گروه ما نیز از دولت درخواست کرده تا با تسویه این مطالبات یا بخشی از آن، امکان ادامه سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی فراهم شود.

آیا امکان جذب سرمایه خارجی در این حوزه وجود دارد؟

در شرایط فعلی، جذب سرمایه خارجی در بخش انرژی ایران بسیار محدود است. علت اصلی آن قیمت‌های تکلیفی برق و یارانه‌ای بودن انرژی است که بازدهی مالی پروژه‌ها را برای سرمایه‌گذاران خارجی جذاب نمی‌کند. به همین دلیل، گروه مینا بیشتر از منابع داخلی، مشارکت با بانک‌ها و تأمین مالی از بورس استفاده می‌کند.

چشم‌انداز آینده گروه مینا در این حوزه‌ها چگونه است؟

اگر دولت بتواند بخشی از مطالبات را پرداخت کند، گروه مینا می‌تواند به تناسب پروژه‌های نیمه تمام را تکمیل کرده و علاوه بر آن در پروژه‌های جدید نیز سرمایه‌گذاری کند. همچنین، با توجه به روند جهانی انرژی‌های پاک، توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و بادی و نیز زیرساخت‌های خودروهای برقی می‌تواند به یک فرصت کلیدی برای کشور تبدیل شود.

با توجه به مطالبات معوق بیش از ۲۲۰ هزار میلیارد تومانی گروه مینا از دولت، چه راهکارهایی برای حل این مشکل پیشنهاد می‌کنید؟

ما چهار درخواست مشخص از دولت داریم که شامل پرداخت نقدی حداقلی، تهاتر مالیاتی، رد دین ما در دارایی‌های دولتی و حل مشکل از طریق مصوبات قانونی است.

درخواست ما این است حداقل بخشی از مطالبات به صورت نقدی پرداخت شود تا پروژه‌های جاری، بویژه پروژه‌های مرتبط با تأمین برق در تابستان، ادامه دار باشند. با وجود اینکه هر سال از شهریور ماه با

وزارت نیرو توافق می‌کنیم که مبالغی برای تابستان سال بعد پرداخت شود، اما متأسفانه در سال‌های گذشته این توافق‌ها به طور کامل محقق نشده است.

از سوی دیگر با توجه به حجم بالای مطالبات از دولت، درخواست کردیم حساب‌های شرکت‌ها ما خودداری کند و پیشنهاد می‌کنیم مالیات شرکت‌ها با مطالبات ما از دولت تهاتر شود تا فشار نقدینگی بر شرکت کاهش پیدا کند. در واقع این امر نیازمند هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی و مالیاتی است. همچنین به علت اینکه امکان پرداخت نقدی برای بخش عمده مطالبات وجود ندارد، پیشنهاد می‌کنیم دولت با دارایی‌هایی مانند سهام شرکت‌های دولتی، املاک و سایر دارایی‌ها بدهی خود را تسویه کند. زیرا ما می‌توانیم این دارایی‌ها را نقد کرده و وجوه مربوط به آن را در پروژه‌های جدید سرمایه‌گذاری کنیم. در این راستا از سال گذشته رایزنی‌هایی با دستگاه‌های اجرایی و معاونت ریاست جمهوری انجام شده و پیشرفت‌هایی نیز حاصل شده است.

درخواست آخر شرکت مینا از دولت تصویب مصوبات لازم برای ایجاد زمینه مناسب به منظور تسویه مطالبات از طریق روش‌هایی مانند رد دیون است. این امر به ما کمک می‌کند پاسخگوی سهامداران باشیم و بتوانیم پروژه‌های توسعه‌ای را ادامه دهیم. با اجرای این راهکارها، امیدواریم بتوانیم این بار مالی سنگین را از دوش شرکت برداشته و منابع لازم برای ادامه فعالیت‌های توسعه‌ای و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مورد نیاز کشور را تأمین کنیم. این امر هم به نفع شرکت است و هم به نفع اقتصاد کشور چرا که باعث رونق پروژه‌های زیربنایی و اشتغال‌زایی می‌شود.

۷

خبر

سرپرست معاونت امور حقوقی وزارت اقتصاد خبر داد:

ارائه لایحه دوفوریتی برای احیای مناطق آزاد و رونق صادرات به مجلس

سرپرست معاونت امور حقوقی مجلس وزارت امور اقتصادی و دارایی از ارسال لایحه دوفوریتی احیای مناطق آزاد به مجلس خبر داد و گفت: «این لایحه با هدف تسهیل صادرات، اعطای معافیت‌های مالیاتی جدید و بازگرداندن رسالت اصلی مناطق آزاد تدوین شده است تا تولید و تجارت در این مناطق رونق یابد.»

به گزارش وزارت امور اقتصادی و دارایی، محمدرضا دشتی اردکانی در گفت‌وگویی درباره مناطق آزاد، از ارسال لایحه دوفوریتی احیای این مناطق به مجلس خبر داد و گفت: «هدف این لایحه، تسهیل صادرات، اعطای معافیت‌های مالیاتی و بازگرداندن رسالت اصلی مناطق آزاد است. وی با اشاره به بازدید اخیر وزیر از منطقه آزاد مکران در چابهار، از برنامه‌ریزی برای اعطای معافیت‌های جدید به فعالان اقتصادی خبر داد تا تولید، صادرات و واردات در این مناطق رونق یابد.»

تعادل صادرات و واردات در مناطق آزاد او افزود: «شاخص‌هایی برای ارزیابی موفقیت مناطق آزاد، از جمله افزایش سهم صادرات، سرمایه‌گذاری و اشتغال، با توافق مجلس تدوین شده است.»

دشتی اردکانی تأکید کرد که با ایجاد تعادل بین صادرات و واردات در مناطق آزاد، اقتصاد کشور تقویت خواهد شد. با آغاز جنگ ۱۲ روزه، وزیر اقتصاد پس از کسب رأ اعتماد از مجلس، بلافاصله جلسات اضطراری برای بررسی مسائل اقتصادی برگزار کرد. همچنین جلسات اضطراری هیأت وزیران، سران قوا برگزار و جلسه‌ای با حضور رئیس جمهوری در وزارت اقتصاد تشکیل و راهکارهایی برای مدیریت خسارات مادی و معنوی ناشی از جنگ در حوزه‌های گمرک، بورس، و سرمایه‌گذاری خارجی تدوین شد.

وی تأکید کرد: ایران با سربلندی از این جنگ تحمیلی خارج شده و اکنون تمرکز بر بازسازی اقتصادی است.

اقدامات حمایتی در بورس و گمرک

سرپرست معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت امور اقتصادی و دارایی با اشاره به وضعیت نامطلوب بورس در ابتدای جنگ، از اقدامات مؤثر دولت برای بهبود شرایط این بازار خبر داد و گفت: «در بخش گمرک نیز، وزیر اقتصاد و رئیس سازمان گمرک شخصاً برای تسریع در ترخیص کالاها وارد عمل شدند تا از مشکلات مردم در دسترسی به کالاهای اساسی کاسته شود.»

وی افزود: «تعمیداتی برای تأمین سرمایه و حمایت از افشار آسیب‌پذیر در نظر گرفته شده که به‌زودی نتایج آن ملموس خواهد بود.»

تعمید مهلت پرداخت مالیات و گزارش به مجلس

وی اعلام کرد: به دلیل شرایط جنگی، مهلت پرداخت مالیات برای مردم به مدت سه تا چهار ماه تمدید شده و گزارش نیم‌سالانه بودجه و مالیات تا پایان شهریور ۱۴۰۴ به مجلس ارائه خواهد شد.

دشتی اردکانی از حضور وزیر و معاونان اقتصادی در کمیسیون تبصره ۱۵ مجلس خبر داد و گفت: «تعامل مستمر با کمیسیون‌های اقتصادی، برنامه و بودجه و سایر کمیته‌های مجلس برای پیشبرد اهداف اقتصادی ادامه دارد.»

اصلاح قوانین گمرکی در اولویت

وی در خصوص اصلاح قوانین گمرکی، با اشاره به بازدید میدانی وزیر اقتصاد از گمرکات در روزهای ابتدایی فعالیت، تأکید کرد: «تسریع در ترخیص کالاها کاهش زمان انتظار در گمرکات در اولویت قرار دارد. این امر با همکاری بانک مرکزی، وزارت معن و تمدن و تجارت و سایر دستگاه‌ها پیگیری می‌شود تا کالاهای اساسی مردم در کمترین زمان ممکن ترخیص شود.»

سرپرست معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت اقتصاد افزود: «در صورت نیاز به اصلاح قوانین گمرکی، پیشنهادهای سازمان گمرک به صورت لایحه به دولت و مجلس ارائه خواهد شد.»

ورود قانون مالیات بر عایدی سرمایه به مرحله اجرا

دشتی اردکانی به ابلاغ قانون مالیات بر عایدی سرمایه توسط رئیس جمهوری اشاره کرد که پس از رفع ایرادات شورای نگهبان و تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید.

وی، این قانون را گامی مهم در راستای تجارب کشورهای پیشرفته دانست و گفت: «لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم نیز در کمیسیون اقتصادی مجلس در حال بررسی است و پس از تبادل نظر کارشناسان، به صحن علنی ارائه خواهد شد.»

تعامل گسترده با مجلس در نیمسال دوم ۱۴۰۴

سرپرست معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت اقتصاد در پایان به برنامه‌ریزی برای تعامل گسترده با کمیسیون‌های مجلس، مرکز پژوهش‌ها، و بخش خصوصی در نیمسال دوم ۱۴۰۴ اشاره کرد و گفت: «وزیر اقتصاد شخصاً بر لوابیح و طرح‌های مطرح در مجلس نظارت دارد و با همکاری نمایندگان، بخش خصوصی، و ذی‌نفعان، قوانین مؤثری برای حمایت از اقتصاد کشور تدوین خواهد شد. وی ابراز امیدواری کرد که با رفع اختلافات احتمالی در مجمع تشخیص مصلحت نظام، این قوانین بزودی اجرایی شوند.»